

## **DODATKOVÝ PROTOKOL k Európskej sociálnej charte 1)**

### **Preambula**

Členské štáty Rady Európy, ktoré sú signatármi tohto protokolu,

súc rozhodnuté prijať nové opatrenia na rozšírenie ochrany sociálnych a hospodárskych práv zaručenej Európskou sociálnou chartou, otvorenou na podpis v Turíne 18. októbra 1961 (ďalej len "charta"), dohodli sa takto:

-----  
1) V tomto oznámení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky sa uvádza slovenský preklad pôvodného textu dodatkového protokolu; v prílohe k oznámeniu sa uvádza pôvodný text dodatkového protokolu v anglickom jazyku a vo francúzskom jazyku.

### **I. ČASŤ**

Strany prijímajú za cieľ svojej politiky sledovať všetkými vhodnými prostriedkami na vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni dosiahnutie podmienok na účinný výkon týchto práv a zásad:

1. Všetci pracovníci 2) majú právo na rovnaké príležitosti a rovnaké zaobchádzanie vo veciach zamestnania a povolania bez diskriminácie založenej na pohlaví.

2. Pracovníci majú právo na informácie a konzultácie v rámci podniku.

3. Pracovníci majú právo zúčastňovať sa na určovaní a zlepšovaní pracovných podmienok a pracovného prostredia v podniku.

4. Každá staršia osoba má právo na sociálnu ochranu.

-----  
2) Anglický text tohto dodatkového protokolu používa termín "workers" - "pracovníci". Francúzsky text tohto dodatkového protokolu používa termín "travailleurs" - "pracovníci". Pracovnoprávne predpisy platné v Slovenskej republike nepoužívajú termín "pracovníci", ale používajú termín "zamestnanci" v súlade so zákonom č. 65/1965 Zb. Zákonník práce v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 206/1996 Z.z.

### **II. ČASŤ**

Strany sa v súlade s III. časťou zaväzujú považovať sa za viazané záväzkami vyplývajúcimi z týchto článkov.

#### **Čl.1**

Právo na rovnaké príležitosti a rovnaké zaobchádzanie vo veciach zamestnania a povolania bez diskriminácie založenej na pohlaví

1. Na zabezpečenie účinného výkonu práva na rovnaké príležitosti a rovnaké zaobchádzanie vo veciach zamestnania a povolania bez diskriminácie založenej na pohlaví sa strany zaväzujú priznať toto právo a prijať príslušné opatrenia na zabezpečenie alebo podporu jeho uplatňovania v týchto oblastiach:

- prístup k zamestnaniu, ochrana pred prepustením a zamestnanie po návrate do práce,
- poradenstvo pri voľbe povolania, odborné vzdelávanie, odborné preškolenie a pracovná rehabilitácia,
- podmienky zamestnania a pracovné podmienky vrátane odmeňovania,
- odborný a funkčný postup v zamestnaní.

2. Za diskriminačné podľa odseku 1 tohto článku sa nepovažujú ustanovenia týkajúce sa ochrany žien, najmä v prípade tehotenstva, pôrodu a obdobia po pôrode.

3. Odsek 1 tohto článku nebráni prijatiu osobitných opatrení zameraných na odstránenie faktických nerovností.

4. Pracovné činnosti, ktoré svojou povahou alebo podmienkami vykonávania možno zveriť len osobám určitého pohlavia, sa môžu vylúčiť z rozsahu aplikácie tohto článku alebo niektorých jeho ustanovení.

## Čl.2

### Právo na informácie a konzultácie

1. Na zabezpečenie účinného výkonu práva pracovníkov na informácie a konzultácie v rámci podniku sa zmluvné strany zaväzujú prijať alebo podporovať opatrenia v súlade s vnútroštátnym zákonodarstvom a praxou, ktoré umožnia pracovníkom alebo ich zástupcom:

- a) byť pravidelne alebo vo vhodnom čase a zrozumiteľným spôsobom informovaní o hospodárskej a finančnej situácii podniku, ktorý ich zamestnáva, pričom sprístupnenie určitých informácií, ktoré by mohli uškodiť podniku, sa môže odmietnuť alebo sa môže vyžadovať, aby sa pokladali za dôverné,
- b) byť vo vhodnom čase prizvaní na konzultácie k navrhovaným rozhodnutiam, ktoré by sa mohli podstatným spôsobom dotknúť záujmov pracovníkov, a najmä k takým rozhodnutiam, ktoré by mali vážny vplyv na zamestnanosť v podniku.

2. Strany môžu z rozsahu aplikácie odseku 1 tohto článku vylúčiť podniky zamestnávajúce nižší než istý počet pracovníkov tak, ako to ustanovuje vnútroštátne zákonodarstvo alebo ako to vyplýva z vnútroštátnej praxe.

## Čl.3

### Právo zúčastňovať sa na určovaní a zlepšovaní pracovných podmienok a pracovného prostredia

1. Na zabezpečenie účinného výkonu práva pracovníkov zúčastňovať sa na určovaní a zlepšovaní pracovných podmienok a pracovného prostredia v podniku sa zmluvné strany zaväzujú prijať alebo podporovať opatrenia umožňujúce pracovníkom alebo ich zástupcom v súlade s vnútroštátnym zákonodarstvom a praxou prispievať:

- a) k určovaniu a zlepšovaniu pracovných podmienok, organizácie práce a pracovného prostredia,
- b) k ochrane bezpečnosti a zdravia v podniku,
- c) k organizácii sociálnych služieb, sociálnokultúrnych služieb a zariadení podniku,
- d) ku kontrole dodržiavania predpisov v týchto veciach.

2. Strany môžu vylúčiť z rozsahu pôsobnosti odseku 1 tohto článku podniky zamestnávajúce nižší počet pracovníkov než istý počet pracovníkov tak, ako to ustanovuje vnútroštátne zákonodarstvo alebo ako to vyplýva z vnútroštátnej praxe.

## Čl.4

### Právo starších osôb na sociálnu ochranu

Na zabezpečenie účinného výkonu práva starších osôb na sociálnu ochranu sa zmluvné strany zaväzujú prijať alebo podporovať buď priamo, alebo v spolupráci s verejnými alebo súkromnými organizáciami príslušné opatrenia zamerané najmä:

- 1. na umožnenie starším osobám zostať podľa možností čo

najdlhšie plnohodnotnými členmi spoločnosti prostredníctvom:

- a) príslušných zdrojov, ktoré im umožnia dôstojný život a aktívnu účasť na verejnom, spoločenskom a kultúrnom živote,
- b) poskytovania informácií o službách a zariadeniach pre staršie osoby a o možnostiach ich využitia,

2. na umožnenie starším osobám slobodne si zvoliť spôsob života a viesť nezávislý život v ich zvyčajnom prostredí tak dlho, ako si želajú a ako je to možné, prostredníctvom sprostredkovania:

- a) bytov primeraných ich potrebám a zdravotnému stavu alebo príslušnej pomoci na úpravu bytu,
- b) zdravotnej starostlivosti a služieb, ktoré vyžaduje ich stav,

3. na zabezpečenie primeranej pomoci starším osobám žijúcim v príslušných zariadeniach pre dôchodcov pri rešpektovaní ich súkromia a na zaručenie ich účasti na určovaní životných podmienok v danom zariadení.

### III. ČASŤ

#### Čl.5

##### Závazky

1. Každá zo strán sa zaväzuje:

- a) považovať I. časť tohto protokolu za vyhlásenie určujúce ciele, o ktorých uskutočnenie sa usiluje všetkými vhodnými prostriedkami, v súlade s ustanoveniami úvodného odseku uvedenej časti,
- b) považovať sa za viazanú jedným alebo viacerými článkami II. časti tohto protokolu.

2. Článok alebo články vybrané v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. b) tohto článku oznámi zmluvný štát generálnemu tajomníkovi Rady Európy v čase uloženia svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo o schválení.

3. Každá zo strán môže kedykoľvek neskôr vyhlásiť oznámením generálnemu tajomníkovi, že sa považuje za viazanú ktorýmkoľvek ďalším článkom II. časti tohto protokolu, ktorý ešte neprijala, v súlade s ustanoveniami odseku 1 tohto článku. Takéto ďalšie záväzky sa považujú za neoddeliteľnú súčasť ratifikácie, prijatia alebo schválenia a majú rovnaký účinok v tridsiaty deň po dni oznámenia.

### IV.ČASŤ

#### Čl.6

##### Kontrola dodržiavania prijatých záväzkov

Strany predložia správy o uplatňovaní prijatých ustanovení II. časti tohto protokolu v správach vypracovaných podľa článku 21 charty.

### V.ČASŤ

#### Čl.7

##### Uplatňovanie prijatých záväzkov

1. Príslušné ustanovenia článkov 1 až 4 II. časti tohto protokolu sa môžu uplatňovať:

- a) zákonmi alebo predpismi a úpravami,
- b) zmluvami uzavretými medzi zamestnávateľmi alebo ich organizáciami a organizáciami pracovníkov,
- c) kombináciou týchto dvoch metód alebo
- d) inými príslušnými prostriedkami.

2. Záväzky vyplývajúce z článkov 2 a 3 II. časti tohto protokolu sa považujú za splnené, keď sa tieto ustanovenia aplikujú na prevažnú väčšinu dotknutých pracovníkov v súlade s odsekom 1 tohto článku.

## Čl.8

Vzťahy medzi chartou a týmto protokolom

1. Ustanovenia tohto protokolu nie sú na ujmu ustanoveniam charty.

2. Články 22 až 32 a článok 36 charty sa vzťahujú, mutatis mutandis, na tento protokol.

## Čl.9

Územná aplikácia

1. Tento protokol sa uplatňuje na metropolitné územie každej strany. Každý štát môže v čase podpísania alebo uloženia svojej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo o schválení spresniť vyhlásením generálnemu tajomníkovi Rady Európy, ktoré územie považuje na tento účel za svoje metropolitné územie.

2. Každý zmluvný štát môže v čase ratifikácie, prijatia alebo schválenia tohto protokolu alebo kedykoľvek neskôr vyhlásiť oznámením generálnemu tajomníkovi Rady Európy, že sa protokol vcelku alebo v jeho časti uplatňuje na to alebo na tie mimometropolitné územia, 3) ktoré sa uvádzajú v spomínanom vyhlásení, ktorých medzinárodné vzťahy zmluvný štát zabezpečuje alebo ktorých medzinárodnú zodpovednosť prevzal zmluvný štát na seba. V tomto vyhlásení zmluvný štát presne určí článok alebo články II. časti tohto protokolu, ktoré prijíma za záväzné vo vzťahu ku každému z území, ktoré sa vo vyhlásení uvádzajú.

3. Tento protokol nadobudne platnosť vo vzťahu k územiu alebo k územiám, ktoré sa uvádzajú vo vyhlásení podľa predchádzajúceho odseku v tridsiaty deň po dni, keď generálny tajomník dostane oznámenie o tomto vyhlásení.

4. Každá strana môže kedykoľvek neskôr urobiť vyhlásenie oznámením generálnemu tajomníkovi Rady Európy, že vo vzťahu k jednému alebo k viacerým územiám, na ktoré sa tento protokol aplikuje v súlade s odsekom 2 tohto článku, prijíma ako záväzný ktorýkoľvek ešte neprijatý článok vo vzťahu k tomuto alebo k týmto územiám. Takéto neskôr prijaté záväzky sa považujú za neoddeliteľnú súčasť pôvodného vyhlásenia vo vzťahu k danému územiu a nadobudnú rovnaký účinok v tridsiaty deň po dni, keď generálny tajomník dostane oznámenie o tomto vyhlásení.

3) Mimometropolitné územia sú územia, ktoré v najrozmanitejších formách spravujú štáty a sú odlišné od štátneho územia týchto štátov [napr. poručenské, námorské alebo iné nesamosprávne (závislé, koloniálne) územia].

## Čl.10

Podpísanie, ratifikácia, prijatie, schválenie a nadobudnutie platnosti

1. Tento protokol je otvorený na podpis členským štátom Rady Európy, signatárom charty. Predloží sa na ratifikáciu, prijatie alebo na schválenie. Žiaden členský štát Rady Európy nemôže ratifikovať, prijať alebo schváliť tento protokol bez toho, aby súčasne alebo predtým neratifikoval chartu. Listiny o ratifikácii, prijatí alebo o schválení sa uložia u generálneho tajomníka Rady Európy.

2. Tento protokol nadobudne platnosť v tridsiaty deň po dni uloženia tretej listiny o ratifikácii, prijatí alebo o schválení.

3. Pre ktorýkoľvek signatársky štát, ktorý ho ratifikuje neskôr, nadobudne tento protokol platnosť v tridsiaty deň po dni uloženia jeho listiny o ratifikácii, prijatí alebo o schválení.

#### Čl.11

##### Vypovedanie

1. Žiadna strana nemôže vypovedať tento protokol pred uplynutím päťročného obdobia odo dňa, keď pre ňu protokol nadobudol platnosť, alebo pred uplynutím každého ďalšieho dvojročného obdobia, v každom prípade po daní výpovede so šesťmesačnou výpovednou lehotou generálnemu tajomníkovi Rady Európy. Takéto vypovedanie sa netýka platnosti protokolu vo vzťahu k ostatným stranám za predpokladu, že ich počet nikdy nie je nižší ako tri.

2. Každá strana môže v súlade s ustanoveniami predchádzajúceho odseku vypovedať ktorýkoľvek prijatý článok II. časti tohto protokolu za predpokladu, že počet článkov, ktorými je táto strana viazaná, nikdy nie je nižší ako jeden.

3. Každá strana môže vypovedať tento protokol alebo ktorýkoľvek článok II. časti protokolu za podmienok uvedených v odseku 1 tohto článku vo vzťahu ku každému z území, na ktoré sa protokol aplikuje podľa vyhlásenia v súlade s článkom 9 ods. 2 a 4.

4. Každá strana viazaná chartou alebo týmto protokolom, ktorá vypovie chartu v súlade s ustanoveniami článku 37 ods. 1 charty, sa považuje aj za stranu, ktorá vypovedala protokol.

#### Čl.12

##### Oznámenia

Generálny tajomník Rady Európy oznámi členským štátom Rady Európy a generálnemu riaditeľovi Medzinárodného úradu práce:

- a) každé podpísanie,
- b) uloženie každej ratifikačnej listiny, listiny o prijatí alebo o schválení,
- c) každý termín nadobudnutia platnosti tohto protokolu v súlade s článkami 9 a 10,
- d) každý ďalší akt, oznámenie alebo informáciu, ktoré sa vzťahujú na protokol.

#### Čl.13

##### Dodatok

Dodatok k tomuto protokolu je jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Na dôkaz toho podpísaní nižšie, ktorí boli na to riadne splnomocnení, podpísali tento protokol.

Dané v Štrasburgu 5. mája 1988 v anglickom jazyku a vo francúzskom jazyku, pričom obidve znenia sú rovnako rozhodujúce, v jedinom vyhotovení, ktoré sa uloží v archíve Rady Európy. Generálny tajomník Rady Európy zašle každému z členských štátov Rady Európy overenú kópiu zhodnú s originálom.

Za vládu Rakúskej republiky:  
Štrasburg 4. decembra 1990  
Werner SAUTTER

Za vládu Belgického kráľovstva:  
Štrasburg 20. mája 1992  
Hugo FONDER

Za vládu Cyperskej republiky:

Štrasburg 5. mája 1988  
George IACOVOU

Za vládu Dánskeho kráľovstva:  
Štrasburg 27. augusta 1996  
Arne BELLING

Za vládu Francúzskej republiky:  
Štrasburg 22. júna 1989  
Pierre de BOISDEFFRE

Za vládu Nemeckej spolkovej republiky:  
Štrasburg 5. mája 1988  
Hans-Dietrich GENSCHER

Za vládu Helénskej republiky (Grécka):  
Štrasburg 5. mája 1988  
Théodoros PANGALOS

Za vládu Islandskej republiky:  
Štrasburg 5. mája 1988  
Steingrímur HERMANNSON

Za vládu Írska:

Za vládu Talianskej republiky:  
Štrasburg 5. mája 1988  
Antonio LA PERGOLA

Za vládu Lichtenštajnského kniežatstva:

Za vládu Luxemburského veľkovojvodstva:  
Štrasburg 5. mája 1988  
Jacques F. POOS

Za vládu Malty:

Za vládu Holandského kráľovstva:  
Štrasburg 14. júna 1990  
Allegonde NIERMAN

Za vládu Nórskeho kráľovstva:  
Štrasburg 10. decembra 1993  
Sven KNUDSEN

Za vládu Portugalskej republiky:

Za vládu Španielskeho kráľovstva:  
Štrasburg 5. mája 1988  
Pedro SOLBES

Za vládu Švédskeho kráľovstva:  
Štrasburg 5. mája 1988  
Pierre SCHORI

Za vládu Švajčiarskej konfederácie:

Za vládu Tureckej republiky:  
Štrasburg 5. mája 1988  
Mesut YILMAZ

Za vládu Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska:

Za vládu Sanmarínskej republiky:

Za vládu Fínskej republiky:  
Štrasburg 9. februára 1990  
Dieter VITZTHUM

Za vládu Maďarskej republiky:

Za vládu Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky: 4)

Štrasburg 27. mája 1992  
Petr MILLER

Za vládu Poľskej republiky:

Za vládu Bulharskej republiky:

Za vládu Estónskej republiky:

Za vládu Litovskej republiky:

Za vládu Slovinskej republiky:  
Štrasburg 11. októbra 1997  
Janez DRNOVŠEK

Za vládu Rumunska:

Za vládu Andorrského kniežatstva:

Za vládu Lotyšskej republiky:  
Štrasburg 29. mája 1997  
Wladimirs MAKAROV

Za vládu Albánskej republiky:

Za vládu Moldavskej republiky:

Za vládu Ukrajiny:

Za vládu Ruskej federácie:

Za vládu Chorvátskej republiky:

Overená kópia,

za generálneho tajomníka Rady Európy:  
Guy DE VEL v.r.  
riaditeľ pre právne záležitosti  
Štrasburg 20. augusta 1998

-----

4) Slovenská republika ako jeden z dvoch nástupníckych štátov po dni zániku Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky (ústavný zákon z 25. novembra 1992 č. 542/1992 Zb. o zániku Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky) prijala podpis Dodatočného protokolu k Európskej sociálnej charte za svoj na základe sukcesie.

Národná rada Slovenskej republiky uznesením č. 85 z 3. decembra 1992 schválila vyhlásenie Národnej rady Slovenskej republiky o členstve Slovenskej republiky v Rade Európy a o prevzatí záväzkov z medzinárodných zmlúv. V tomto vyhlásení sa okrem iného uvádza, že Slovenská republika považuje podpisy medzinárodných zmlúv urobené Českou a Slovenskou Federatívnou Republikou do 31. decembra 1992 za podpisy urobené Slovenskou republikou. Toto vyhlásenie sa doručilo Rade Európy 18. decembra 1992. Rada Európy vzala uvedené vyhlásenie na vedomie 8. januára 1993.

Slovenská republika sa stala členským štátom Rady Európy 30. júna 1993. V súlade najmä s čl. 34 Viedenského dohovoru z 23. augusta 1978 o sukcesii štátov vo vzťahu k zmluvám a podľa už uvedeného vyhlásenia Národnej rady Slovenskej republiky z 3. decembra 1992 je 18. december 1992 dňom notifikácie sukcesie Slovenskej republiky o tom, že Slovenská republika považuje podpis Dodatočného protokolu k Európskej sociálnej charte, ktorý sa urobil 27. mája 1992 v Štrasburgu, za svoj podpis, a to s účinnosťou odo dňa vzniku členstva Slovenskej republiky v Rade Európy.